

Stigende ulighed og fattigdom i Danmark – hvad gør vi?

I Danmark er der 300.000 danskere som lever i relativ fattigdom, hvis de studerende trækkes fra er der 200.000. Der er 65.000 børn som lever i fattigdom.

Ca. 80.000 mennesker lever i langvarig fattigdom, og fra 2001-2007 er antallet af langvarige fattige steget med 26.000 personer¹.

For fattige familier i Danmark, har den store majoritet det til fælles, at de ikke er i arbejde. Det er der flere forskellige grunde til, som f.eks. helbredsproblemer og sociale problemer. De er derfor kommet på kontanthjælp og dermed blevet ramt af kontanthjælpsloftet, starthjælpen og 450 timers reglen.

De fattigdomsskabende konsekvenser af disse lave ydelser og dertilhørende hårde krav understreger vigtigheden af bekæmpelsen af fattigdom og ulighed. En del af løsningen kommer til at handle om økonomiske initiativer, som forhøjelse af de sociale ydelser. Men herudover også aktive initiativer, som forebyggede socialpolitiske tiltag for at undgå eksklusion og marginalisering af borgere og forsøge at bryde den negative sociale arv.

Vi vil med dette oplæg, give et svar på hvad vi kan gøre ved den stigende ulighed og fattigdom i Danmark. Dette er altafgørende, hvis vi skal have et mere lige og retfærdigt samfund, hvor borgerne har lige muligheder.

2 aktive initiativer:

- Tvungen Børnehave
- Børns ret til at fritidsliv

4 økonomiske initiativer:

- Fastsæt en fattigdomsgrænse
- Brug af afsavnsmetoden.
- Afskaf kontanthjælpsloftet, starthjælpen og 450 timers reglen
- Ensretning af rådighedsbeløb

De aktive initiativer:

I DSU ved vi, at det er vigtigt med socialisering, fordi det er her ligheden kan øges. Den socialdemokratiske vision har altid handlet om at give mennesker lige muligheder. Visionen kan i sit udgangspunkt være let nok at forstå, men når man kigger på den rent praktiske del er det en helt anden diskussion. Hvordan giver vi mennesker lige muligheder? I den danske folkeskole har man igennem 100 år, haft en ide om at danne børnene til samfundet. Dannelsen tager udgangspunkt i at mennesket bliver demokratisk og rettighedsbevidst og at det samtidig har ressourcer til at kunne fungere på arbejdsmarkedet og levere et bidrag til det danske fællesskab.

¹ Fattigdomstallene stammer fra Kapitel 2 i AE-Rådets *Fordeling & Levevilkår 2010 – Det opdeltte Danmark*, <http://www.ae.dk/files/Fordeling-Levevilkår2010.pdf>

Tvungen børnehave – Vejen til tidlig socialisering.

For at skabe lige muligheder, er det vigtigt at mennesket bliver engageret i det brede samfundsliv. Vi ved, at mennesker lærer af hinanden og derfor i hinandens samvær. Det betyder, at mennesket har brug for samvær med andre for at kunne tyde samfundets sociale- og læringsmæssige koder, dette kan man ikke kun lære på baggrund af rent faglige præmisser.

Der hvor socialisering er vigtigst, er at møde mennesker fra andre sociale sammenhænge, end man selv kommer fra. Her starter det man kalder en skjult socialisering, hvor børnene i institutioner og skoleklasse får mulighed for at arbejde sammen, selvom deres læringsudgangspunkt er forskelligt. Vi ved, at børn fra akademiske familier har lettere ved at bryde de sociale- og læringsmæssige koder, og forstå et mere komplekst stof allerede fra en tidlig alder og derfor bliver behovet for disse børn i vores sociale arenaer (vuggestuer, børnehaver, fritidsaktiviteter osv.) også vigtigt for at opnå idealet om lige muligheder. Det handler selvfølgelig ikke kun om at børn af mindre privilegerede familier, bare skal sættes i en sammenhæng, hvor de skal lære af de mere ressourcerstærke. Socialisering skal også ses som udgangspunktet for, at man kan leve side om side i samfundet fordi man allerede fra en tidlig alder har gjort sig erfaringer om hvordan man etablere sig i fællesskabet igennem sociale arenaer.

Derfor mener vi, at det er helt afgørende at børnene fra en tidlig alder bliver en del af fællesskabet. De sociale omkostninger ved at stå udenfor samfundet, er simpelthen for høje, og derfor forslår vi tvungen børnehave. Dette gør vi, for at give alle børn en chance for, at lære helt almindelige spilleregler, allerede i en tidlig alder og være klar til at starte i skole. Det kan samtidig allerede i børnehaven opdages, hvis der skal sætte ind med særlig støtte på forskellige områder, så børnene ikke får en dårlig start på deres skolegang.

Børns ret til et fritidsliv

I DSU mener vi, at det er af afgørende karakter for børns chancer i livet, at de har mulighed for at engagere sig i foreningslivet.

I landets foreninger mødes unge på tværs af økonomiske og kulturelle skel og skaber rammerne for et fællesskab der er med til at forme næste generation og sammenhængskraften i det danske samfund.

Desværre ser vi, at en stadigt voksende del af unge, enten grundet økonomi eller kultur, ikke har mulighed for at deltage i foreningslivet.

Derfor mener vi i DSU, at man skal have en styrket fritidspasordning, der skal gøre det til en ret for børn og unge at have et fritidsliv. I denne styrkede fritidspasordning indgår 2 centrale elementer.

1) *Kontingentsupporte:*

Når pengepungen trykker, er det let at spare på børnenes fritids- og foreningsudgifter. Dette har i det lange løb konsekvenser for børns sociale integration og sociale færdigheder. I DSU mener vi, at man har ret til et fritidsliv - derfor skal det være muligt at få op til 1000 kr. i kontingentsupporte så man kan engagere sig med sine jævnaldrene.

2) *Fritidsvejledning*

Når vi prioriterer de unges engagement i fritids- og foreningslivet så højt er det vigtigt, at der bliver etableret en platform, som kan stå for at binde alle løse ender sammen. Der skal i kommunerne ansættes en eller flere fritidsvejledere, som kan

koordinere den sociale indsats i forhold til kontakten mellem børn og unge og de frivillige foreninger. Ligeledes skal fritidsvejlederen etablere et samarbejde med forskellige frontmedarbejdere, som har kontakt med målgrupperne, fx lærere, klubpædagoger, sagsbehandlere, PPR-, SSP-, integrations-, og boligsociale medarbejdere. Her bliver det også afgørende, at fritidsvejlederen har en høj grad af beslutningskompetence og handlefrihed, der gør det muligt at handle hurtigt og effektivt. En af fritidsvejlederens fornemmeste opgaver bliver at etablere tillidsfulde bånd mellem børn og unge der tilskynder dem til at deltage i foreningslivet.

De økonomiske initiativer:

For at kunne deltage som medborger i det danske samfund er det vigtigt at man har muligheden - her er økonomien afgørende. Borgere der lever i fattigdom, vil ofte blive ekskluderet fra at deltage i samfundet på forskellige planer, hvilket kan føre til marginalisering.

Vi skal have stoppet den polarisering, som er blevet mere markant den sidste årrække. Det er nødvendigt for at få borgere inkluderet i samfundet og nødvendigt for at skabe sammenhængskraft og solidaritet.

Fastsættes af en fattigdomsgrænse

I DSU mener vi, det er vigtigt at der fastsættes en fattigdomsgrænse i Danmark, dette fordi det er et vigtigt redskab i forhold til at kunne måle fattigdom i Danmark og sørge for at vi har en fælles forståelse for, hvor lidt vi vil tillade at borgere i Danmark kan leve for. Helt konkret ønsker DSU, at der indføres en fattigdomsgrænse der karakteriserer en borger som fattig, hvis personen får udbetalt mindre end det der svarer til 50 pct. af gennemsnitsindkomsten. Dette er den samme udregningsmetode, som OECD bruger. Fattigdomsgrænsen kan bruges til at opnå en højere standart, men det er meget vigtigt at pointere, at der sættes fokus på initiativerne som det aktive og ikke fattigdomsgrænsen.

Afsavnsmetoden

Vi mener i DSU at det er vigtigt at der indføres andre muligheder at måle fattigdommen på, ud over det rent økonomiske. Dette kan gøres ved hjælp af afsavnsmetoden, som kan vise borgernes faktiske levevis, altså hvad de af økonomiske grunde har måttet undlade af almindelige og nødvendige indkøb, handlinger og aktiviteter i dagligdagen.

Afsavn kan være af:

- Materiel karakter
- Social karakter

Meningen med at indføre afsavnsbegrebet er at mennesker er sociale væsener og derfor ud over de fysiske behov (mad, tøj og bolig) også har sociale behov.

De forskellige afsavn kan opleves forskellige for forskellige mennesker. Afsavn er relative og er derfor også forskellige over tid og i forskellige samfund.

Derfor skal det indkredses, hvilke typer af forbrug, sociale aktiviteter og handlinger mv. der indgår ved en almen livsstil. Derefter kan man finde ud af hvilke borgere i samfundet der

lider afsavn og er udelukket fra deltagelse i aktiviteter og handlinger som indgår i den almene livsstil.

For at der kan være tale om fattigdom, skal der opleves en række afsavn på forskellige områder, på grund af manglende ressourcer.

Med afsavnstilgangen kan den faktiske levevis belyses for en gruppe i samfundet som har svært ved at klare sig. Dette fordi den almindelig levevis i samfundet indkredses og forskellene på den måde synliggøres og tydeliggøres.

De lave sociale ydelser skal afskaffes

I DSU mener vi, det er afgørende at de lave sociale ydelser afskaffes, det gælder; kontanthjælpsloftet, starthjælpen og 450 timers reglen, fordi at disse ydelser og regler betyder at borgere kommer til at leve i fattigdom. Der må være en grænse for hvor lave de sociale ydelser kan blive.

Der er flere muligheder for at støtte familier, med små økonomiske midler - det store problem med kontanthjælpsloftet er, at kontanthjælpen og anden særlig støtte ikke må overstige kontanthjælpsloftet, hvilket betyder at der på den måde ikke kan gives støtte til f.eks. bolig, hvis det samlede beløb så overstiger kontanthjælpsloftet.

450 timers reglen er helt urimelig, fordi de ægtepar der bliver ramt af den, skal leve af en kontanthjælp og dermed i fattigdom. Særligt urimeligt er det, når det for de flestes vedkommende ikke er muligt at indtjene de 450 timer på grund af manglende arbejde eller helbredsproblemer.

Vi mener i DSU, at alle skal være berettiget til kontanthjælp på almindelige vilkår.

Ensretning af rådighedsbeløb

Der for borgere med små økonomiske midler, mulighed for at søge om enkeltydelser til uforudsete udgifter eller behandling, som f.eks. psykolog. Det er dog en vurdering i hver enkelt kommune, hvad der menes borgeren rådighedsbeløb skal være. Dvs. hvad man skal have tilbage efter de faste udgifter er betalt. Dette mener vi i DSU, skal ensrettes - så der ikke er forskel på hvad der tildeles i de enkelte kommuner.

DSU mener, at det er vigtigt at rådighedsbeløbet i kommunerne landet over bliver ensrettet. Både rent beløbsmæssigt, men også i forhold til hvad der indgår i "faste udgifter".